

The Dynamics of Tourism for All in China: An Analysis of Aesthetic Innovation and Smart Technologies for Developing Policy Guidelines for Thai Tourism

พลวัตการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลในจีน: การวิเคราะห์นวัตกรรมเชิงสุนทรียะ
และเทคโนโลยีอัจฉริยะเพื่อพัฒนาแนวทางเชิงนโยบายการท่องเที่ยวไทย

Ketwadee Buddhabhumbhitak^{1}*

เกษวดี พุทธภูมิพิทักษ์

Received: January 5, 2026

Revised: June 12, 2026

Accepted: June 19, 2026

¹Faculty of Business, Economics and Communications, Naresuan University, Thailand.

คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร ประเทศไทย

*Corresponding Author: E-mail: ketwadeebu@nu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์วิวัฒนาการและปัจจัยขับเคลื่อนเชิงนโยบายของการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลในจีน 2) เพื่อวิเคราะห์กลไกการบูรณาการเทคโนโลยีอัจฉริยะและนวัตกรรม เชิงสุนทรีย์ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการท่องเที่ยว 3) เพื่อสังเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้จากจีนสู่บริบทการท่องเที่ยวไทย นำเสนอแนวทางเชิงกลยุทธ์ในการ พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลสำหรับไทย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพผ่านการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non participatory observation) การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับผู้ให้ข้อมูลจำนวน 10 คน ในงาน Care and Rehabilitation Expo (CR Expo) 2025 ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน และการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ร่วมกับการวิเคราะห์เนื้อหาจากสื่อและเอกสารประชาสัมพันธ์ที่จัดแสดงภายในงาน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า วิวัฒนาการของการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลของจีน เกิดจากการเปลี่ยนผ่านของประชากรศาสตร์ที่มีการเติบโตของตลาดกลุ่มสูงอายุมถึงคนพิการ และโอกาสทางการท่องเที่ยวที่มีมากขึ้นหลังการเปิดประเทศของจีน นวัตกรรมด้านปัญญาประดิษฐ์และหุ่นยนต์บริการถูกนำมาใช้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเข้าถึงบริการท่องเที่ยวและบริการเกี่ยวเนื่องของผู้สูงอายุและผู้พิการอย่างมีนัยสำคัญ ขณะเดียวกันมีการส่งเสริมให้ผสมผสานศิลปะและความสุนทรีย์ในกระบวนการออกแบบอุปกรณ์ช่วยเหลือและสภาพแวดล้อมการเดินทาง เพื่อยกระดับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมและความงาม ลดการตีตราทางสังคม และเสริมสร้างศักดิ์ศรีของผู้ใช้ บทความสังเคราะห์บทเรียนเชิงนโยบายจากกรณีศึกษาจีน เพื่อนำเสนอแนวทางเชิงยุทธศาสตร์สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลในประเทศไทย โดยเฉพาะการออกแบบนโยบายส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานอัจฉริยะและนวัตกรรมเชิงสุนทรีย์ที่สอดคล้องกับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล การท่องเที่ยวที่เข้าถึงได้ สังคมสูงวัย เทคโนโลยีอัจฉริยะ นวัตกรรมเชิงสุนทรีย์

Abstract

This research article pursues three main objectives: (1) to analyse the evolution and policy drivers of tourism for all in China; (2) to examine the integration of smart technologies and aesthetic innovation that can be applied to tourism; and (3) to synthesise ways in which China's experience can be adapted to the Thai tourism context by proposing strategic directions for advancing tourism for all in Thailand. The study adopts a qualitative research design, drawing on non participatory observation and 10 informant informal interviews conducted at the Care and Rehabilitation Expo (CR Expo) 2025 in Beijing, People's Republic of China, together with a systematic review of the literature and content analysis of promotional materials and media displayed at the event. The findings indicate that the evolution of tourism for all in China has been shaped by demographic transitions marked by the rapid growth of older adults and persons with disabilities as key market segments, alongside expanded tourism opportunities following China's opening-up. Innovations in artificial intelligence and service robotics have been increasingly deployed to enhance access to tourism and related services for older adults and persons with disabilities in a substantive way. At the same time, there has been a deliberate promotion of the integration of art and aesthetics into the design of assistive devices and travel environments, with the aim of enriching cultural and aesthetic experiences, reducing social stigma, and reinforcing users' sense of dignity. Building on these insights, the article synthesises policy lessons from the Chinese case to propose strategic pathways for developing tourism for all in Thailand, with particular emphasis

on the design of policies that promote smart infrastructure and aesthetic innovation aligned with the country's transition to an ageing society.

Keywords: Tourism For All, Accessible Tourism, Ageing Society, Smart Technology, Aesthetic Innovation

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศจีนกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอย่างยิ่งโดยมุ่งเน้นไปที่การท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลซึ่งได้รับแรงขับเคลื่อนจากสองปัจจัยหลัก ได้แก่ การที่ประเทศกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว (Fang, 2025) ประชากรผู้สูงอายุในจีนกำลังเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยคาดการณ์ว่าจะมีประชากรสูงอายุถึง 300 ล้านคนในปี 2025 และจะเพิ่มขึ้นเป็น 487 ล้านคนภายในปี 2050 ซึ่งคิดเป็นหนึ่งในสามของประชากรทั้งหมด ส่งผลให้ผู้สูงอายุได้รับการยอมรับในฐานะกลุ่มตลาดที่มีบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ต่อระบบการท่องเที่ยวในปัจจุบัน การเติบโตขึ้นของขนาดผู้สูงอายุในประเทศจีน ทำให้เกิดแนวคิดผลิตภัณฑ์และบริการที่เรียกว่า Aging-Friendly (适老化) นำเสนอบริการและผลิตภัณฑ์ที่สร้างสภาพแวดล้อมและระบบสังคมที่เหมาะสมกับการใช้ชีวิต การพักผ่อน และการมีส่วนร่วมทางสังคมของผู้สูงอายุ โดยคำนึงถึงข้อจำกัดต่างๆ เช่น การเดินทางที่ลำบาก การเคลื่อนไหว การเสื่อมถอยของร่างกาย ปัญหาทางจิตใจ (ความเหงา) ปัญหาทางความทรงจำและสมอง เป็นต้น แนวคิดดังกล่าว ถูกนำมาใช้เป็นกรอบในการออกแบบนวัตกรรมสำหรับผู้สูงอายุอย่างรอบด้าน เมื่อกรอบแนวคิดดังกล่าวถูกบูรณาการเข้ากับการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ แนวปฏิบัติที่ตามมาจึงครอบคลุมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวที่หลากหลาย เน้นประสบการณ์การพักผ่อน ประสบการณ์ทางวัฒนธรรม และประสบการณ์ส่งเสริมสุขภาพ ตลอดจนการยกระดับคุณภาพบริการผ่านการฝึกอบรมบุคลากรและการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเฉพาะกลุ่ม เช่น การสร้างสภาพแวดล้อมที่ปราศจากสิ่งกีดขวาง การปรับปรุงระบบคมนาคมให้รองรับผู้สูงอายุ

และผู้พิการ รวมถึงการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวให้มีทางลาด ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ และเส้นทางที่เหมาะสม (Fang, 2025)

จากการทบทวนวรรณกรรมเบื้องต้น พบว่าเทคโนโลยีขั้นสูง โดยเฉพาะ ปัญญาประดิษฐ์และระบบดิจิทัล ถูกนำมาใช้เพื่อขับเคลื่อนแนวคิด Aging-Friendly อย่างกว้างขวาง ทั้งในด้านการวิเคราะห์และออกแบบแผนการเดินทางและคำแนะนำ ที่ตอบสนองความต้องการเฉพาะของผู้สูงอายุ (Chan et al 2025; Fang, 2025; Lin & Li., 2026) การพัฒนาสภาพแวดล้อมปลอดภัยและ การจัดการกิจกรรมทางสังคม ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุ ครอบครัว และเครือข่าย สังคม (Cheng et al., 2023; Gong et al., 2023; Qiao et al., 2025) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลส่วนใหญ่ยังคงเน้นกรอบแนวคิดด้านการแพทย์ สิทธิขั้นพื้นฐาน หรือโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ ส่งผลให้มีทิศทางจิตใจ สุนทรียภาพ และประสบการณ์เฉพาะบุคคลของผู้สูงอายุและผู้พิการในบริบทการท่องเที่ยวได้รับการสำรวจอย่างจำกัด ทั้งที่บุคคลซึ่งเริ่มเผชิญภาวะทุพพลภาพ เช่น ผู้ใช้รถเข็นหรือผู้บกพร่องทางการมองเห็น ยังสามารถรับรู้คุณค่าและความงามของการใช้ชีวิตผ่านการสัมผัส การได้ยิน และการมีส่วนร่วมทางกายภาพได้อย่างต่อเนื่อง มิติด้านนวัตกรรมเชิงสุนทรียะยังคงเป็นประเด็นที่ขาดหายไปในงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล (Accessible Tourism) เนื่องจากงานศึกษาในอดีตมักมุ่งเน้นสิทธิขั้นพื้นฐานทางสังคม โดยมองความพิการในฐานะปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข หรือให้ความสำคัญเพียงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพเพื่อขจัดอุปสรรคในการเข้าถึง แต่อาจจะละเลยว่าบุคคลซึ่งเริ่มเผชิญภาวะทุพพลภาพหรือมีภาวะดังกล่าวตั้งแต่กำเนิด เช่น ผู้ใช้รถเข็นหรือผู้บกพร่องทางการมองเห็น ยังคงต้องการรับรู้คุณค่าและความงามของการใช้ชีวิตผ่านการสัมผัส การได้ยิน และการมีส่วนร่วมทางกายภาพ ดังนั้น แนวคิดการออกแบบอุปกรณ์ช่วยเหลือ (assistive devices) ในปัจจุบันจึงมิได้มุ่งเพียงการเพิ่มขีดความสามารถในการเข้าถึงเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญต่อการผสมผสานศิลปะและสุนทรียะเข้าไว้ใน

กระบวนการออกแบบ เพื่อสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ครอบคลุม มีคุณค่าทางวัฒนธรรม และตอบสนองต่อคุณภาพชีวิตในมิติที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

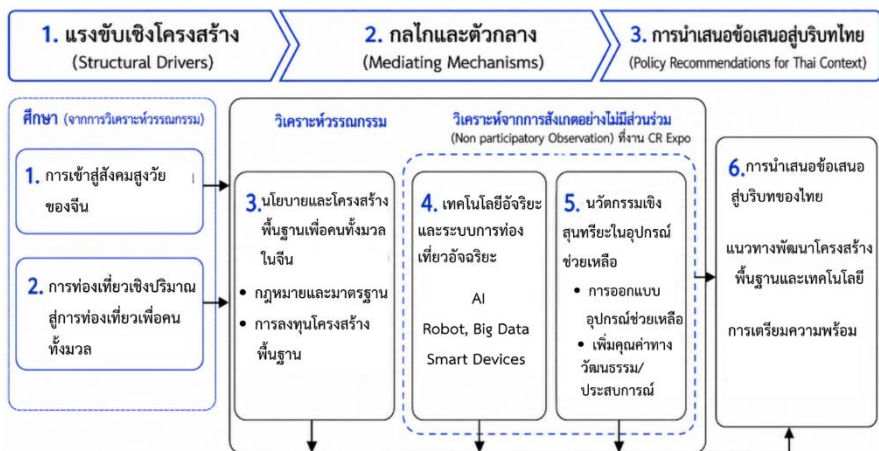
บทความวิจัยฉบับนี้จึงเลือกใช้ Care and Rehabilitation Expo (CR Expo) 2025 ณ กรุงปักกิ่ง ในฐานะกรณีศึกษา โดยงานดังกล่าว จัดโดย สหพันธ์ผู้พิการแห่งประเทศไทย (China Disabled Persons' Federation - CDPF) ซึ่งเป็นองค์กรที่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐบาลที่ใหญ่ที่สุดสำหรับการอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการในประเทศ จัดระหว่างวันที่ 12-14 กันยายน 2568 ณ China National Convention Center กรุงปักกิ่ง งานดังกล่าว จัดต่อเนื่องมาแล้ว 17 ครั้ง นับว่าเป็นงานที่ใหญ่ที่สุดในประเทศจีน สำหรับการจัดการแสดงอุตสาหกรรมการดูแลและฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายภาพ มีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมเทคโนโลยี ความสำเร็จ และผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัยและใหม่ล่าสุดจากอุตสาหกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพ อุปกรณ์ช่วยเหลือทั้งผู้พิการและผู้สูงอายุ รวมถึงการส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งในอนาคตจะนำไปสู่การสร้างแพลตฟอร์มที่ครอบคลุมทุกมิติเพื่อนำการพัฒนาอุตสาหกรรมบริการเพื่อผู้สูงอายุและผู้พิการในอนาคต ในงานจัดแสดง ความก้าวหน้าของอุปกรณ์ช่วยการเคลื่อนไหว การเดิน แขนขา และอวัยวะเทียม การฟื้นฟูสมรรถภาพการสื่อสาร การมองเห็น พัฒนาการเด็ก สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุและการใช้ชีวิตแบบไร้สิ่งกีดขวาง (Barrier-Free Living Facilities) วิทยากรรับเชิญที่เชี่ยวชาญในด้านดังกล่าวมากกว่า 300 คน และผู้เข้าร่วมกว่า 30,000 คนซึ่งให้ข้อมูลเชิงลึกในภาคส่วนต่าง ๆ ของอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสัมมนาเชิงเทคนิคและการประชุมสุดยอดด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพและความพิการของประชาชนจีน งาน CR Expo 2025 เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการบูรณาการระหว่างนโยบายของรัฐบาล เทคโนโลยีเชิงสร้างสรรค์ของภาคเอกชน และท้ายที่สุดแสดงให้เห็นถึงความต้องการของตลาดการท่องเที่ยวและบริการที่เน้นความเท่าเทียมและเข้าถึงได้ตลอดจนรูปแบบการนำเสนอเชิงสุนทรีย์ที่สะท้อนพัฒนาการของค่านิยมทางสังคมเกี่ยวกับการใช้ชีวิตและการเดินทางของผู้สูงอายุและผู้พิการ ซึ่งหากพิจารณาจากสถานการณ์ปัจจุบันของสู่สังคมสูงวัยและการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลในประเทศไทย

พบว่า ประเทศไทยที่กำลังเผชิญหน้ากับข้อจำกัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษาจะนำไปสู่การเติมเต็มและพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสู่บริบทของไทย ได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อวิเคราะห์วิวัฒนาการและปัจจัยขับเคลื่อนเชิงนโยบายของการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลในจีน
- 2) เพื่อวิเคราะห์กลไกการบูรณาการเทคโนโลยีอัจฉริยะและนวัตกรรมเชิงสุนทรียะที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการท่องเที่ยว
- 3) เพื่อสังเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้จากจีนสู่บริบทการท่องเที่ยวไทย นำเสนอแนวทางเชิงกลยุทธ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลสำหรับไทย

กรอบการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบการวิจัย

Figure 1. Research Framework

กรอบแนวคิดของบทความวิจัยนี้อธิบายการเปลี่ยนผ่านเชิงโครงสร้างของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจีน จากแนวทางการพัฒนาที่มุ่งเน้นการเติบโตเชิงปริมาณและบทบาททางเศรษฐกิจ ไปสู่แนวคิดการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล (Accessible Tourism) ที่ให้ความสำคัญกับความเท่าเทียม การเข้าถึง และคุณภาพชีวิตของนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม โดยเฉพาะผู้สูงอายุและผู้พิการ ภายใต้บริบทของสังคมสูงวัย ซึ่งกลายเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของอุปสงค์ทางการท่องเที่ยวในจีนร่วมสมัย โดยผู้วิจัยได้ผสมผสานแนวคิดระหว่างแนวคิดเรื่องโครงสร้างของการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล รวมถึงเทคโนโลยีอัจฉริยะ และนวัตกรรมเชิงสุนทรีย์ ภายใต้กรอบแนวคิดดังกล่าว งานวิจัยนี้ให้ความสำคัญกับบทบาทของนโยบายและโครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยีอัจฉริยะ และนวัตกรรมเชิงสุนทรีย์ ในฐานะกลไกและตัวกลางสำคัญในการลดข้อจำกัดทางกายภาพ และยกระดับประสบการณ์การท่องเที่ยวของผู้ใช้งาน โดยเฉพาะการบูรณาการเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) หุ่นยนต์บริการ และอุปกรณ์อัจฉริยะ เข้ากับการออกแบบเชิงศิลปะ และสุนทรีย์ เพื่อสร้างทั้งการเข้าถึง ความสะดวกสบาย และคุณค่าเชิงประสบการณ์ทางวัฒนธรรมและอารมณ์ ท้ายที่สุด บทความวิจัยนี้มุ่งนำเสนอข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์สำหรับบริบทการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยเสนอแนวทางเชิงนโยบาย เพื่อสนับสนุนการพัฒนาระบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ครอบคลุม และสอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในระดับสากล

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความนี้ใช้ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาคสนามผ่านการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non participatory observation) และการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับผู้นำเสนอในนิทรรศการ (Exhibitor) จำนวน 10 ท่าน ในงาน Care and Rehabilitation Expo (CR Expo) 2025 ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นระยะเวลา 3 วัน โดยคัดเลือกแบบ purposive sampling จากกลุ่มบริษัทในงาน อีกทั้งมุ่งสังเกตกิจกรรมในพื้นที่จัดแสดง การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการ

ผู้ใช้บริการ ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ตลอดจนบรรยากาศและการนำเสนอวัฒนธรรมเชิงสุนทรียะกับเทคโนโลยีและอุปกรณ์ช่วยเหลือ เพื่อทำความเข้าใจบริบทจริงของการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลในมิติทางสังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยี ข้อมูลภาคสนามดังกล่าวได้รับการตรวจสอบและเสริมความน่าเชื่อถือด้วยวิธีการสามเส้า (triangulation) ระหว่างการสังเกตจากผู้วิจัย การสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์เนื้อหาจากสื่อและเอกสารที่จัดแสดงในบูธต่าง ๆ เช่น โบรชัวร์ แคตตาล็อกสินค้า เว็บไซต์ และสื่อประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานรัฐและภาคเอกชน ควบคู่กับการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ (systematic review) ในงานวิจัย วิชาการ โดยคัดกรองปีที่ตีพิมพ์ว่าไม่เก่ากว่า 10 ปี และมีค่าความเกี่ยวข้องกับค่าสำคัญสูง (High Relevancy) และข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล สังคมสูงวัย เทคโนโลยีอัจฉริยะ และนวัตกรรมเชิงสุนทรียะ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ธีม (thematic analysis) โดยเริ่มจากการถอดความบันทึกภาคสนามและเอกสารประกอบ แล้วทำการเข้ารหัส (coding) เพื่อจัดหมวดหมู่ประเด็นสำคัญ จากนั้นจึงสังเคราะห์เป็นเนื้อหาหลักที่ตอบต่อวัตถุประสงค์การวิจัย มีการตรวจสอบความครบถ้วนของเนื้อหาเพื่อนำไปวิเคราะห์

ผลการวิจัยเชิงสังเคราะห์

ผลการวิจัย เผยให้เห็นวิวัฒนาการของการท่องเที่ยวในประเทศจีนที่มุ่งสู่การท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล บนฐานของการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างนโยบายของรัฐบาลจีน และเป้าหมายทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนในแต่ละช่วงเวลา

วิวัฒนาการและปัจจัยขับเคลื่อนเชิงนโยบายของการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลในจีน

ในช่วงแรกของการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในขณะนั้นมีบทบาทหลักเฉพาะในด้านการต่างประเทศและการเมือง โดยเน้นการต้อนรับบุคลากรจากต่างประเทศเพื่อขยายอิทธิพลทางการเมืองและสร้างความแข็งแกร่งในการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศโดยทำหน้าที่หลักในการต้อนรับบุคลากร

ต่างประเทศ รัฐบาลใช้ยุทธศาสตร์ "ความเป็นผู้นำทางการเมือง ความก้าวหน้าอย่างมั่นคง และการพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป" (political leadership, steady progress, and gradual development) (Zhao & Liu, 2020) มีการจัดตั้งสำนักบริหารการเดินทางและการท่องเที่ยว (Travel and Tourism Administration Bureau) ขึ้นในปี พ.ศ. 2507 ภายใต้การนำของสภาแห่งรัฐ เพื่อให้กิจกรรมการท่องเที่ยวเริ่มเข้าสู่การพัฒนาที่เป็นมาตรฐาน โดยระบบการท่องเที่ยวในช่วงนี้ขึ้นอยู่กับหน่วยงานหลักสองแห่งคือ China Travel Agency และ China International Travel Agency โดยจนถึงปี พ.ศ. 2520 จีนมีโรงแรมที่รองรับชาวต่างชาติ 137 แห่ง และมีห้องพัก 15,000 ห้องเท่านั้น ซึ่งต่อมาในช่วงปี พ.ศ. 2522-2534 เริ่มหันมามุ่งเน้นการสร้างรายได้จากเงินตราต่างประเทศผ่านการท่องเที่ยวขาเข้า (Inbound Tourism) และเริ่มมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว ซึ่งในระบายนี้อย่างยังไม่มีกรกล่าวถึงแนวคิดการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลอย่างชัดเจน

ต่อมาในระยะปฏิรูปและเปิดประเทศ (พ.ศ. 2535 – 2554) ของจีน คือช่วงเวลาที่ประธานาธิบดี เจียงเสี่ยวผิง ได้ประกาศนโยบาย ปฏิรูปและเปิดประเทศ" (Reform and Opening-up) โดยสุนทรพจน์ระหว่างการเดินทางภาคใต้ (Southern Tour) ของเจียงเสี่ยวผิงในปี พ.ศ. 2535 เป็นจุดหักเหสำคัญของรัฐบาลที่ประกาศการพัฒนาและปฏิรูปประเทศสู่สมัยใหม่ เปิดรับการลงทุน มุ่งการพัฒนาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน ทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาคและท้องถิ่น หลังจากนั้นเป็นต้นมา ประเทศจีนได้ก้าวเข้าสู่ขั้นตอนใหม่ของการเปิดประเทศอย่างเป็นทางการ การเปลี่ยนแปลงนี้สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยเปลี่ยนสถานะจากการเป็นเครื่องมือทางการเมืองในยุคก่อตั้ง (Zhao & Liu, 2020) ไปสู่การเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ตามระดับความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (Tian et al., 2024) ต่อมา รัฐบาลจีนเริ่มปรับกลยุทธ์มาส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic tourism) อย่างเข้มข้น ในปี พ.ศ. 2536 เพื่อมุ่งเน้นการสร้างผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวสำหรับมวลชน (Mass Tourism Products) นอกจากนี้

การเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ในปี พ.ศ. 2544 ยังเป็นปัจจัยเร่งสำคัญในการปฏิรูปโครงสร้างการตลาดและการเปิดเสรีธุรกิจตัวแทนท่องเที่ยว (Zhao & Liu, 2020) ขณะที่ในการท่องเที่ยวขาออก (Outbound Tourism) รัฐบาลจีนได้ใช้มาตรการชั่วคราวในปี พ.ศ. 2540 เปิดโอกาสให้พลเมืองจีนเดินทางไปต่างประเทศด้วยทุนส่วนตัวเป็นครั้งแรก ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการที่จีนก้าวขึ้นมาเป็นผู้เล่นสำคัญในตลาดท่องเที่ยวโลก (Huang, Kumarasinghe & Weerasinghe, 2023)

นอกจากนี้ จุดเปลี่ยนเชิงโครงสร้างที่สำคัญคือการเกิดขึ้นของระบบวันหยุดยาวหรือ "สัปดาห์ทองคำ" (Golden Week) ซึ่งเป็นการหยุดยาว 7 วันต่อเนื่องในช่วงวันชาติจีน ในปี พ.ศ. 2542 ซึ่งไม่เพียงแต่กระตุ้นอุปสงค์มหาศาล ที่ส่งผลให้เกิดการเดินทางหลายร้อยล้านเที่ยวต่อวัน ส่งผลต่อการขยายตัวของโครงสร้างพื้นฐานและการเข้าถึงบริการในพื้นที่เมือง (Ai et al., 2025) โดยมีสถิติระบุว่า ณ สิ้นปี พ.ศ. 2554 จำนวนนักท่องเที่ยวภายในประเทศ (domestic tourist) สูงขึ้นถึง 2.614 พันล้านคน และรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มถึง 1.93 ล้านล้านหยวน ซึ่งเป็นการเติบโตกว่า 96 เท่าเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2534 ก่อนการเปิดประเทศ (Zhao & Liu, 2020) ในระยะนี้อาจกล่าวได้ว่าจีนเริ่มเปลี่ยนมุมมองต่อการท่องเที่ยวไปสู่การเป็นอุตสาหกรรมบริการสมัยใหม่ที่เป็นระบบมากขึ้น มีเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวนมาก รวมถึงตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกลไกสนับสนุนต่าง ๆ เพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย (Zhao & Liu, 2020) อย่างไรก็ตาม แม้ภาคการท่องเที่ยวจะเติบโตชัดเจนในเชิงปริมาณ แต่ในช่วงเวลาดังกล่าว ประเด็นด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การเปิดโอกาสในการท่องเที่ยวแก่คนทุกกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มที่มีข้อจำกัดเฉพาะ เช่น ผู้พิการและผู้สูงอายุ ยังไม่ได้ถูกยกระดับให้เป็นวาระสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวเท่าที่ควร (Cheng et al., 2023; Fang, 2025; Qiao et al., 2021; UN Tourism et al., 2024)

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 ด้วยผลพวงของการพัฒนาจากระยะก่อนหน้านี้ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจีนได้ยกระดับสู่การเป็นอุตสาหกรรมเสาหลักเชิงกลยุทธ์" (Strategic Pillar Industry) ของระบบเศรษฐกิจแห่งชาติ โดยเปลี่ยน

กระบวนการพัฒนาที่มุ่งเน้นที่จำนวนนักท่องเที่ยวสู่การพัฒนาเชิงคุณภาพ (High-quality Development) (Zhao & Liu, 2020) หัวใจสำคัญของยุคนี้คือแนวคิด "การท่องเที่ยวเพื่อทุกคน" (All-for-one Tourism) ที่ประกาศในปี พ.ศ. 2558 เป็นต้นมา เช่น ในการประชุม China National Tourism Administration (CNTA) โดย หลี่ จินเจา (Li Jinzao) ผู้อำนวยการ CNTA และอีกในหลายวาระ เช่น ในการประกาศแนวทางปฏิบัติในการจัดตั้งเขตสถิติการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ (All-for-one Tourism) (全域旅游示范区创建工作导则) ในปี พ.ศ. 2560 ที่ระบุไว้ในหมวดที่ 3 ข้อ 3.1 ว่า

“...推动“厕所革命”覆盖城乡全域。推进乡村旅游、农家乐厕所整体改造，sA级景区厕所设置第三卫生间，主要旅游景区、旅游度假区、旅游场所、旅游线路和乡村旅游点的厕所要实现数量充足、干净卫生、实用免费、管理有效。鼓励对外服务场所厕所免费对游客开放。推进市场多元供给和以商建厕、以商管厕、以商养厕。通过使用能源、材料、生物、信息等新技术，切实解决旱厕、孤厕及其污物处理、厕所信息服务等难题。引导游客爱护设施、文明如厕，营造健康文明的厕所文化”

ในประกาศดังกล่าว ได้กล่าวถึงการกำหนดให้เร่งผลักดันการปฏิวัติห้องน้ำให้ครอบคลุมทั้งเขตเมืองและชนบท โดยเน้นการยกระดับห้องน้ำในแหล่งท่องเที่ยวชนบทและโฮมสเตย์หรือแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agrotourism) ให้ได้มาตรฐานในภาพรวม ทั้งนี้ แหล่งท่องเที่ยวระดับ 5A ถูกกำหนดให้ต้องจัดให้มีห้องน้ำที่เสมอภาคสำหรับทุกคน ขณะที่แหล่งท่องเที่ยวหลัก พื้นที่พักผ่อนตากอากาศ สถานที่และเส้นทางท่องเที่ยว รวมถึงจุดท่องเที่ยวในชนบท ต้องมีห้องน้ำที่มีจำนวนเพียงพอ สะอาด ถูกสุขลักษณะ เน้นการใช้งานได้จริง เปิดให้ใช้บริการแบบไม่คิดมูลค่า และมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ นอกจากประเด็นห้องน้ำแล้ว เนื้อหาในประกาศยังสะท้อนแนวนโยบายที่มุ่งทำลายขีดจำกัดระหว่างอุตสาหกรรมและกระจายผลประโยชน์สู่สาธารณะตามกรอบการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลอย่างเห็นได้ชัด (Tian et al., 2024) ส่งผลให้การพัฒนาไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแหล่งท่องเที่ยวหลัก แต่ขยายไปสู่พื้นที่เมืองและพื้นที่ห่างไกลผ่านการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและการยกระดับบริการในระดับพื้นที่ ขณะเดียวกัน งานวิจัยชี้ให้เห็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีล้ำสมัย เช่น Virtual Reality

(VR) และ Brain-Computer Interfaces (BCI) ไม่เพียงเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ท่องเที่ยว แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการลดข้อจำกัดทางกายภาพและเพิ่มการเข้าถึง (Ai et al., 2025; Chan et al., 2025; Lin & Li, 2026) ความโดดเด่นของยุคนี้คือการยกระดับความเท่าเทียมและการเข้าถึงให้เป็นวาระเชิงนโยบาย โดยจีนเริ่มนำมาตรฐานสากลอย่าง ISO 21902 มาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อคนพิการและผู้สูงอายุ (UN Tourism et al., 2024) และต่อมามีการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค พ.ศ. 2566 (Accessibility Environment Construction Law, 2023) ได้กลายเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้การขอความร่วมมือเชิงสมัครใจ ให้เป็นข้อบังคับทางกฎหมาย เพื่รองรับสังคมสูงวัยและสนับสนุนกลุ่มผู้สูงอายุพลัดพลั้ง (active aging) อย่างมีประสิทธิภาพ (China Disabled Persons' Federation, 2023; Fang, 2025)

นอกจากนี้ วิวัฒนาการของการท่องเที่ยวจีนในระยะปัจจุบัน ถูกขับเคลื่อนโดยการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากรที่เข้าสู่ภาวะสังคมสูงวัยอย่างรวดเร็วและลึกซึ้ง (Rapid and Deepening Aging) โดยมีรายละเอียดทางสถิติที่สำคัญ ที่นำเสนอในงาน CR Expo และข้อมูลจากสื่อระดับชาติ เสนอว่า ณ สิ้นปี พ.ศ. 2567 จำนวนประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปได้พุ่งสูงถึง 310.31 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 22.0 ของประชากรทั้งประเทศ ซึ่งถือเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่ยอดรวมทะลุหลัก 300 ล้านคน (National Bureau of Statistics [NBS], 2025; Xinhua, 2025) การคาดการณ์ที่ว่าจีนจะเข้าสู่สังคมสูงวัยระดับ 300 ล้านคนในปี 2025 จึงเกิดขึ้นเร็วกว่าการคาดการณ์เดิม สะท้อนถึงภาวะเร่งตัวของการเปลี่ยนผ่านประชากร (Compressed Demographic Transition) กลุ่มผู้สูงอายุยังเป็นกลุ่มตลาดที่มีศักยภาพ หากพิจารณาจากรายได้รวมของผู้สูงอายุในจีนมีแนวโน้มเติบโตแบบก้าวกระโดด โดยมีการคาดการณ์ว่ากำลังการบริโภคของประชากรกลุ่มนี้จะแตะระดับ 106 ล้านล้านหยวน ภายในปี 2050 หรือคิดเป็น 1 ใน 3 ของ GDP จีน (Daxue Consulting, 2025) ขนาดตลาดของเศรษฐกิจสีเงินในจีนเติบโตจาก 5.4 ล้านล้านหยวน ในปี 2020 มาเป็นประมาณ 13.9 ล้านล้านหยวน ในปี 2024

และคาดว่าจะพุ่งสูงถึง 17 ล้านล้านหยวน ในปี 2025 (Daxue Consulting, 2025) ในเดือนมกราคม 2024 สภาแห่งรัฐ (State Council) ได้ออกแนวทาง "การพัฒนาเศรษฐกิจสีเงินเพื่อปรับปรุงสุขภาพของผู้สูงอายุ" (Guidelines on Developing the Silver Economy) ซึ่งเป็นเอกสารนโยบายฉบับแรกที่ยกเกรตเรื่องนี้เป็น "ยุทธศาสตร์ระดับชาติ" (UNDP, 2024)

อย่างไรก็ตาม ในทางระบาดวิทยาและสถิติสาธารณสุข ยิ่งอายุมากขึ้น อัตราการแพร่กระจายของความพิการหรือการเสื่อมทางกายภาพ (Disability Prevalence) จะยิ่งสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ข้อมูลจาก World Health Organization (2023) ระบุว่าประชากรผู้สูงอายุมีความเสี่ยงที่จะเผชิญกับภาวะความบกพร่องทางกายภาพสูงกว่าวัยอื่น เนื่องจากการสะสมของโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ในกลุ่มประชากรที่อายุ 60 ปีขึ้นไป มีโอกาสสูงถึง 1 ใน 3 ที่จะมีภาวะความพิการอย่างใดอย่างหนึ่ง (เช่น การเคลื่อนไหว การมองเห็น หรือการได้ยิน) เมื่อจำนวนผู้สูงอายุมากขึ้น ประเทศจีนเริ่มใช้คำว่า "Functional Disability" หรือความพิการเชิงสมรรถภาพ เพื่อนิยามผู้สูงอายุที่สูญเสียความสามารถในการดูแลตนเอง (Activities of Daily Living - ADLs)

ประเด็นต่อมาคือมีแนวโน้มการบูรณาการ ตลาดผู้สูงอายุ เข้าสู่ตลาดกลุ่มผู้ที่มีภาวะพิการได้อย่างไร ต้องย้อนไปพิจารณาก่อนว่า แต่เดิมนั้น ในด้านการท่องเที่ยว ตลาดผู้พิการและตลาดผู้สูงอายุ มักถูกแยกออกจากกัน ทว่าในปัจจุบันเส้นแบ่งนี้เลือนลางลง เนื่องจากทั้งสองกลุ่มต่างเผชิญกับอุปสรรคเชิงหน้าที่ (Functional Barriers) ที่คล้ายคลึงกัน ในระหว่างการเดินทาง (Tao et al., 2024) ในอดีตการออกแบบเพื่อผู้พิการ (Accessible Friendly or Universal Design) มักถูกมองว่าเป็นเรื่องเฉพาะกลุ่ม (Niche) แต่ภายใต้บริบทสังคมสูงวัยอย่างลึกซึ้งของจีน รัฐบาลได้ยกระดับนวัตกรรม "Aging-Friendly Tech" ให้กลายเป็นนวัตกรรมระดับสากล เทคโนโลยีเหล่านี้ไม่ได้ทำหน้าที่เพียงแค่การดูแลเท่านั้น แต่ยังเป็น "เทคโนโลยีเพื่อการปลดปล่อย" (Emancipatory Technology) ที่ช่วยเพิ่มอิสระภาพในการเคลื่อนที่ (Mobility) (Lin & Li., 2026) ทำหน้าที่เป็นทั้งอุปกรณ์ฟื้นฟู (Rehabilitation) และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิต (Care) เช่น

หุ่นยนต์ช่วยเดิน (Exoskeletons) และบ้านอัจฉริยะ (Smart Home) ซึ่งตอบโจทย์ ทั้งผู้พิการแต่กำเนิดและผู้สูงอายุที่เสื่อมสมรรถภาพ ที่ต้องการการพักผ่อนหย่อนใจ การใช้ ชีวิต และการเดินทางท่องเที่ยวที่มีอิสรภาพโดยปราศจากข้อจำกัดต่างๆ (CR Expo Organizing Committee, 2025: Fang, 2025) ที่เป็นประโยชน์อีกประการก็คือ การที่ ตลาดผู้สูงอายุมีขนาดใหญ่และมีกำลังซื้อสูงได้กลายเป็นแรงขับเคลื่อนให้เกิดการ ประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) ในการผลิตอุปกรณ์อำนวยความสะดวก ส่งผลให้ต้นทุนเทคโนโลยีการท่องเที่ยวที่เข้าถึงได้ลดต่ำลง ซึ่งผู้พิการจะได้รับประโยชน์ โดยตรงจากความก้าวหน้านี้ (Daxue Consulting, 2025) นอกจากนี้ การพัฒนา บ้านอัจฉริยะ (Smart Home) และที่พักแบบ Aging-Friendly ยังเป็นการยกระดับ มาตรฐานอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตามกรอบ ISO 21902 ที่มุ่งเน้นความเท่าเทียมสำหรับ คนทุกกลุ่ม ซึ่งแต่เดิมเป็นเพียง Niche option ใน Platform การจองที่พักต่าง ๆ เท่านั้น (UNDP., 2024)

ดังนั้นในปัจจุบัน รัฐบาลจีนจึงมุ่งยกระดับประสิทธิภาพสภาพแวดล้อมการ ท่องเที่ยวที่ปราศจากอุปสรรคสำหรับทุกคนอย่างต่อเนื่องตลอดห่วงโซ่การเดินทาง คำนึงถึงคนทั้งมวลตั้งแต่การเข้าถึงข้อมูล การเดินทาง การใช้บริการ ไปจนถึงกิจกรรม ณ จุดหมายปลายทาง พร้อมกันนี้ยังให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างรูปแบบการ ท่องเที่ยวและการยกระดับระบบการบริหารจัดการด้านสุขภาพและความปลอดภัยให้มี มาตรฐานและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การบูรณาการเทคโนโลยีอัจฉริยะและนวัตกรรมเชิงสุนทรียะที่สามารถ นำมาประยุกต์ใช้กับการท่องเที่ยว

ในปัจจุบัน เทคโนโลยีมีบทบาทเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในการสร้างสรรค์และ ยกระดับประสบการณ์การเดินทางสำหรับนักท่องเที่ยว ทำให้สามารถผลิตเพลินกับ การเดินทางได้ก้าวข้ามขีดจำกัดทางกายภาพแบบเดิม ผ่านการพัฒนาของเทคโนโลยี อัจฉริยะต่าง ๆ รวมถึงความเป็นจริงเสมือน (VR) และอุปกรณ์อัจฉริยะ นวัตกรรมที่โดดเด่น อย่างการเชื่อมโยงระหว่างสมอง กับคอมพิวเตอร์ ซึ่งเดิมถูกพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นอุปกรณ์

ช่วยเหลือทางการแพทย์ได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลโดยมีศักยภาพในการเพิ่มขีดความสามารถด้านการเคลื่อนไหว เช่น การใช้สัญญาณสมองสั่งการรถเข็นไฟฟ้า การเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร ตลอดจนการปรับตัวในสภาพแวดล้อมการท่องเที่ยวที่ซับซ้อน หรือการที่สมาร์ทโฟนและเทคโนโลยีสวมใส่ (wearable technology) เพิ่มความสามารถให้ช่วยลดอุปสรรคด้านการเข้าถึงข้อมูลสำหรับผู้พิการได้ โดยการให้ข้อมูลที่เข้าถึงได้ (Chan et al., 2025; Lin & Li, 2026) นอกจากนี้การนำปัญญาประดิษฐ์และหุ่นยนต์บริการมาใช้นี้ยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ความสะดวกและนวัตกรรมเหล่านี้จะถูกเชื่อมโยงให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้นผ่านการศึกษานวัตกรรมที่จัดแสดงในงาน Care and Rehabilitation Expo (CR Expo) 2025 ณ กรุงเทพมหานคร

การเก็บข้อมูลภาคสนามในงานดังกล่าว เผยให้เห็นถึงการปฏิวัติมิติด้านการสื่อสารและการรับรู้ข้อมูลในสถานที่ท่องเที่ยวผ่านเทคโนโลยีอัจฉริยะที่หลากหลายและถูกออกแบบมาเพื่อการเข้าถึงการท่องเที่ยวและไลฟ์สไตล์แห่งอิสระภาพอย่างแท้จริง ในงานมีการจัดแสดงนวัตกรรมของบริษัทชั้นนำที่ขับเคลื่อนระบบนิเวศการดูแลและฟื้นฟู (Care & Rehabilitation Ecosystem) ของจีนในปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

(1) บริษัทในกลุ่มเทคโนโลยีการเคลื่อนที่และการฟื้นฟู (Mobility & Robotics) เป็นกลุ่มที่ช่วยเติมเต็มและสร้างห่วงโซ่การเดินทางที่ไร้รอยต่อ ซึ่งช่วยลดความรู้สึกในการเป็นภาระและเพิ่มอิสระภาพในการเคลื่อนที่ (2) กลุ่มบริษัทเทคโนโลยีอัจฉริยะการมองเห็น (Assistive Vision and AI) กลุ่มที่สามารถทลายข้อจำกัดในเรื่องการรับรู้ข้อมูลและการสื่อสาร ณ จุดหมายปลายทางและเปลี่ยนการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสอื่น ๆ (3) กลุ่ม Smart Living เป็นกลุ่มที่ยกระดับมาตรฐานที่พักแรมตามกรอบ ISO21902 ซึ่งช่วยเสริมสร้างความปลอดภัยและยังคงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ (Ai et al., 2025; Chan et al., 2025; CR Expo Organizing Committee, 2025; Fang, 2025; Lin & Li., 2026; Zhao & Liu, 2020)

ภาพที่ 2 การนำภาพทิวทัศน์สวยงามมาพิมพ์ที่เบาะรถเข็น

Figure 2. Printing beautiful landscapes on wheelchair seats

จากการศึกษาโดยการเข้าไปสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในงาน และการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ กับผู้จัดแสดงในนิทรรศการ (Exhibitor) พบว่ามีการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีและศิลปะอย่างลึกซึ้งในอุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ช่วยเหลือสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ โดยจะเห็นได้จากการนำเสนอความสวยงามของอุปกรณ์มากพอๆกับความสามารถในการใช้งาน เช่น การนำเสนอ รองเท้าช่วยเดินที่มีลวดลายสวยงาม หรือบูธการจัดแสดงและจัดจำหน่ายอุปกรณ์ตกแต่งประดับลวดลายบนขาเทียมที่มีความทันสมัย ผู้ใช้สามารถเลือกความแข็งแรงหรือสีสันทนของอุปกรณ์ เช่น การตกแต่งตุ้มล้อรถเข็น การเพนต์ฝาครอบล้อเป็นลวดลายต่างๆ ทั้งแบบคลาสสิกและทันสมัย การสั่งทำเบาะที่นั่งรถเข็นที่มีลวดลายจากผลงานของศิลปิน เปลี่ยนอุปกรณ์เหล่านี้ให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพเฉพาะตัวที่โดดเด่น

สิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่งคือการสื่อสารทางการตลาดผ่านการใช้บุคคลที่มีชื่อเสียง และนางแบบนายแบบ มาถ่ายภาพร่วมกับอุปกรณ์เหล่านี้ในลักษณะของแฟชั่นระดับสูง จนทำให้ผู้พบเห็นแทบไม่สามารถแยกออกได้ว่าส่วนใดคืออุปกรณ์อำนวยความสะดวก และส่วนใดคือเครื่องประดับร่างกาย รวมถึงการนำเสนอภาพวิถีทัศน์ที่มีศิลปะการถ่ายภาพยนตร์ (Cinematography) ที่สวยงาม แสดงให้เห็นประสบการณ์ของการท่องเที่ยวคนเดียว การท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม ด้วยรถเข็น ในสถานที่สวยงามเช่น บาหลี ในสกีรีสอร์ท ริมทะเล ซึ่งภาพดังกล่าวดึงดูดให้ผู้สูงอายุ และผู้พิการ มั่นใจและกล้าที่จะยกระดับประสบการณ์การท่องเที่ยวและการใช้ชีวิตให้เต็มไปด้วยแรงบันดาลใจในการออกไปมีส่วนร่วมในสังคมอย่างสง่างาม

ภาพที่ 3 การนำเสนอภาพลักษณ์ของผู้พิการที่ทันสมัยและมีทัศนคติ

Figure 3. A modern, attitude-driven representation of people with disability

การเข้าร่วมงาน Care and Rehabilitation Expo (CR Expo) 2025 ณ กรุงปักกิ่ง ทำให้เห็นแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นของการพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีอัจฉริยะและนวัตกรรมเชิงสุนทรียะอย่างชัดเจน และแม้ว่านวัตกรรมและผลิตภัณฑ์จำนวนมาก จะยังอยู่ในระยะเทคโนโลยีเพื่อการทดลองหรือการทดสอบต้นแบบมากกว่าการพร้อมใช้งาน

เชิงพาณิชย์เต็มรูปแบบ แต่สิ่งที่น่าสนใจคือ ผลจากการสนทนอย่างไม่เป็นทางการกับผู้จัดนิทรรศการ (Exhibitor) ผู้พัฒนาเทคโนโลยีมีความตั้งใจให้เกิดการใช้นวัตกรรมดังกล่าวในวงกว้างเพื่อเก็บข้อมูลและยืนยันประสิทธิผลเบื้องต้น และมีแนวโน้มที่จะพัฒนาให้ล้ำหน้าขึ้นเรื่อย ๆ ขณะเดียวกัน พบว่าหลายๆผู้ประกอบการ/ผู้ผลิต ยังไม่มีเครือข่ายผู้จัดจำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ชัดเจน ต้นทุนต่อชิ้นยังสูง และจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือด้านการวิจัยเพื่อร่วมพัฒนา ทดสอบ และประเมินผลในบริบทการใช้งานจริง อีกทั้งอีกจำนวนไม่น้อยกำลังมองหาพันธมิตรเชิงธุรกิจแบบ B2B เพื่อขยายการผลิต การตลาด และการนำไปประยุกต์ใช้ในภาคบริการอย่างเป็นระบบ ซึ่งสะท้อนทั้งข้อจำกัดและโอกาสในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อเปลี่ยนผ่านจากต้นแบบไปสู่การใช้จริงในระดับอุตสาหกรรม และทำให้การท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลเกิดผลลัพธ์เชิงรูปธรรมมากขึ้นในระยะต่อไป

แนวทางการประยุกต์ใช้จากจีนสู่บริบทการท่องเที่ยวไทย นำเสนอแนวทางเชิงกลยุทธ์ในการ พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลสำหรับไทย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยอาศัยการผสานวิธีระหว่างการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในงาน CR Expo 2025 เอกสารและสื่อประชาสัมพันธ์ที่จัดแสดง การสนทนาแบบไม่เป็นทางการ ตลอดจนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สามารถสังเคราะห์ข้อเสนอเชิงนโยบายสำหรับประเทศไทยได้อย่างน้อยสี่มิติหลัก ดังนี้

ประการแรก ผลการวิจัยชี้ให้เห็นความสำคัญของกลไกความร่วมมือแบบพหุภาคี โดยกรณีของจีน โดยมีบทบาทร่วมกันของภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรด้านคนพิการอย่างชัดเจน กลไกดังกล่าวสะท้อนว่ารัฐบาลทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานและกรอบกฎระเบียบ ขณะที่ภาคเอกชนและองค์กรผู้มีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบโครงสร้างพื้นฐานและบริการ ผลการสังเกตในงานแสดงให้เห็นการใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะเพื่อเชื่อมต่อจุดต่าง ๆ ของการเดินทางอย่างไร้รอยต่อ เช่น ระบบนำทางสำหรับผู้พิการ และหุ่นยนต์บริการในจุดเชื่อมต่อการเดินทาง ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยควรพัฒนาโครงสร้างความร่วมมือที่คล้ายคลึงกัน อาจมีลักษณะเป็น

โครงการทดลองนวัตกรรมในพื้นที่จำกัดภายใต้กฎระเบียบผ่อนปรนเป็นการเฉพาะ (Sandbox Project) พร้อมทั้งพิจารณาสนับสนุน การจัดงานแสดงสินค้าและ เทคโนโลยีด้านการเข้าถึงในรูปแบบความร่วมมือรัฐ-เอกชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นพื้นที่ ทดลองและเผยแพร่นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุและ ผู้พิการ

ประการที่สอง การวิเคราะห์เนื้อหาจากบูธจัดแสดงและกรณีตัวอย่างในงาน สะท้อนแนวโน้มการยกระดับอุปกรณ์ช่วยเหลือผ่านการออกแบบเชิงสุนทรียะอย่าง ชัดเจน อุปกรณ์ช่วยการเคลื่อนไหวหลายประเภทถูกออกแบบให้มีลักษณะคล้าย ผลิภัณฑ์แฟชั่นหรือของใช้ที่สะท้อนอัตลักษณ์ผู้ใช้ มากกว่าจะเป็นเครื่องมือทาง การแพทย์ในความหมายเดิม ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่ามิติด้านสุนทรียะมีบทบาท เชิงจิตวิทยาในการลดการตีตราและเสริมสร้างความภาคภูมิใจของผู้ใช้ ประเทศไทย จึงสามารถประยุกต์ใช้บทเรียนดังกล่าวโดยผสมผสานทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะ การบูรณาการ เมืองสร้างสรรค์ด้านงานศิลปหัตถกรรม ให้นำเสนองานกราฟิกร่วมสมัย ลวดลายผ้าไทย หรืออัตลักษณ์ท้องถิ่น เพื่อการออกแบบอุปกรณ์อำนวยความสะดวก เพื่อให้การใช้ อุปกรณ์ช่วยเหลือเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงตัวตนและรสนิยม ไม่ใช่สัญลักษณ์ของ ความบกพร่องเพียงอย่างเดียว และส่งเสริมการตลาดให้เมืองดังกล่าว เป็น Accessible Design Lab

ประการที่สาม ข้อมูลจากวรรณกรรมและรายงานเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับสังคม สูงวัยของจีนที่นำเสนอในงานและในข้อมูลหัตถวิมุติสะท้อนการพัฒนาห่วงโซ่อุปทาน อย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทั้งสินค้า บริการ และโครงสร้างพื้นฐานที่ตอบสนองความ ต้องการเฉพาะของผู้สูงอายุและผู้พิการ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาในบทความนี้ เสนอว่า ประเทศไทยควรพัฒนานโยบายด้านเศรษฐกิจ ที่ส่งเสริมผู้สูงอายุและผู้พิการ ในฐานะ ผู้บริโภคที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ มากกว่าการพิจารณาเป็นกลุ่มเปราะบางเพียงมิติ เดียว ควรมีการศึกษาโครงสร้างรายได้ รูปแบบการใช้ชีวิต และข้อจำกัดทางกายภาพ ของผู้สูงอายุและผู้พิการอย่างละเอียด จะช่วยให้สามารถออกแบบสินค้าและบริการ

ด้านการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการจริงของกลุ่มตลาด และเสริมให้ประเทศไทย มีศักยภาพในการเป็นจุดหมายปลายทางสำหรับนักท่องเที่ยวสูงวัยที่มองหาการพักผ่อน ควบคู่การดูแลสุขภาพสูงในระยะยาว

ประการที่สี่ การสังเกตการจัดแสดงและสื่อประชาสัมพันธ์ในงาน CR Expo 2025 แสดงให้เห็นบทบาทของสื่อสร้างสรรค์ในการปรับเปลี่ยนภาพ (representation) ของผู้สูงอายุและผู้พิการ เช่น การใช้นางแบบหรือนายแบบผู้ใช้อุปกรณ์ช่วยเหลือที่ถูก นำเสนอในภาพลักษณ์ที่สง่างาม ทันสมัย และมีคุณภาพชีวิตที่กระฉับกระเฉง ในงานมี การจัดแสดงสื่อหลากหลาย แนวทางดังกล่าวช่วยสร้างกรอบการรับรู้ใหม่ ที่ไม่ผูกความ สูงวัยหรือความพิการเข้ากับภาพลักษณ์ที่น่าสงสารหรือความเหลื่อมล้ำ แต่กลับเชิดชู จิตวิญญาณของการใช้ชีวิตอย่างไว้ชีวิตจำกัด ผลจากการวิเคราะห์ชี้ว่า ประเทศไทยควร ส่งเสริมการใช้สื่อในลักษณะเดียวกัน ทั้งในเชิงการสื่อสารสาธารณะและการตลาดการ ท่องเที่ยว เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของสังคม ลดการตีตราทางสังคม และ วางรากฐานเชิงวัฒนธรรมสำหรับการสร้างสังคมและระบบการท่องเที่ยวที่โอบรับความ หลากหลายอย่างแท้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลของการวิจัยนี้ เราค้นพบประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายให้เห็น ถึงคุณค่าของการวิจัยได้ในประเด็นต่อไปนี้ กล่าวคือ

ประเด็นที่ 1 แนวคิดเชิงจิตวิทยาและวัฒนธรรมเกี่ยวกับนวัตกรรมเชิงสุนทรียะ กับการใช้อุปกรณ์อำนวยความสะดวก จะเห็นได้ว่าการที่นวัตกรรมเชิงสุนทรียะ เป็นที่นิยมในการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลมากขึ้น มาจากการเปลี่ยนอัตลักษณ์ของผู้ที่มี ภาวะพิการ หรือผู้สูงอายุที่นับวันจะเสื่อมถอยทางกายภาพ สู่ การเป็นผู้มีศักยภาพ (Identity Shift and Empowerment) โดยในอดีต ด้วยแนวคิดทางการแพทย์ (Medical Model) มักมองความทุพพลภาพของคนกลุ่มดังกล่าว เป็นปัญหาหรือความ บกพร่องที่ต้องได้รับการแก้ไขหรือได้รับความช่วยเหลือ (Lin & Li, 2026) การนำ

นวัตกรรมเชิงสุนทรียะมาใช้ เช่น การออกแบบอุปกรณ์ช่วยเหลือให้ล้าสมัยและมีแฟชั่น จะช่วยเปลี่ยนความหมายของตัวอุปกรณ์จากเครื่องมือทางการแพทย์ ไปเป็นสินค้าไลฟ์สไตล์ที่เข้าถึงได้ (Li et al., 2021) สิ่งนี้ช่วยยกระดับจิตใจและเปลี่ยนสถานะของพวกเขาให้รู้สึกเป็นอิสระในการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง (Lin & Li, 2026) นอกจากนี้ นวัตกรรมเชิงสุนทรียะ ยังเป็นกลไกการป้องกันทางจิตวิทยาเพื่อลดการตีตราทางสังคม (Stigma Reduction) ในบริบททางวัฒนธรรมของเอเชีย ผู้ทุพพลภาพมักเผชิญกับความวิตกกังวลในการถูกมองว่าแตกต่างหรือต้องการการช่วยเหลือ ทำให้หลายคนเลือกหลีกเลี่ยงการใช้อุปกรณ์ที่เน้นย้ำถึงความบกพร่องทางร่างกายอย่างชัดเจน (Li et al., 2021) นวัตกรรมเชิงสุนทรียะทำหน้าที่เป็นกลไกการป้องกันทางจิตวิทยาที่ดี เพราะเมื่ออุปกรณ์ช่วยเหลือมีความสวยงามและกลมกลืนไปกับแฟชั่น จะช่วยเบี่ยงเบนความสนใจของสาธารณชนให้มุ่งไปสู่รสนิยมของผู้ใช้งานแทน ซึ่งช่วยลดความรู้สึกเขินอายและเสริมสร้างความมั่นใจในการปรากฏตัวในพื้นที่สาธารณะได้อย่างมีศักดิ์ศรี (Li et al., 2021) นอกจากนี้ ยังน่าสนใจ เพราะมีการศึกษาที่พบว่าการประยุกต์ใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยและสวยงามมีผลโดยตรงต่อการยกระดับความสุขเชิงจิตวิทยา ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบในกรอบแนวคิดความสุข PERMA (Pai et al., 2025) ที่กล่าวว่า การออกแบบที่สวยงามช่วยส่งเสริมอารมณ์เชิงบวก และการมีส่วนร่วมโดยลดความกังวลและความรู้สึกเป็นภาระ ทำให้พวกเขาสามารถตีความกับประสบการณ์การเดินทางได้อย่างเต็มที่โดยไม่ต้องกังวลถึงข้อจำกัด (Pai et al., 2025) นอกจากนี้ อุปกรณ์ที่สะท้อนตัวตนยังช่วยทำลายกำแพงความอึดอัดทางสังคม ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น และทำให้ผู้ใช้งานเกิดความรู้สึกถึงความสำเร็จ ในการเอาชนะข้อจำกัดทางร่างกายของตนเอง (Pai et al., 2025) ดังเช่นในงาน CR Expo 2025 ที่นำเสนอเครื่องช่วยฟังในปัจจุบันในลักษณะของเครื่องประดับหูที่สวยงามหรือหูฟังไร้สายที่ทันสมัย ส่งผลให้อุปกรณ์เหล่านี้ก้าวข้ามขีดจำกัดจากสัญลักษณ์ของความเสื่อมทางกายภาพ ไปสู่การแสดงออกทางศิลปะที่ช่วยสร้างความมั่นใจและความภาคภูมิใจให้แก่ผู้ใช้งาน

อุปกรณ์ในฐานะส่วนขยายของร่างกายและทฤษฎีการประจักษ์แก่กาย (Embodiment Theory) โดยทฤษฎีดังกล่าวมองว่า การรับรู้โลกไม่ใช่แค่กระบวนการทางสมอง แต่เกิดผ่านร่างกายที่มีชีวิตซึ่งสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ร่างกายจึงเป็นทั้งสื่อกลางของการรับรู้และการกระทำ ไม่ใช่เพียงด้านกายภาพ แต่ในด้านการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล สามารถอธิบายได้ว่าร่างกายและสิ่งแวดล้อมทำงานร่วมกันอย่างแยกไม่ออก โดยอุปกรณ์ช่วยเหลือ (เช่น รถเข็น หรืออุปกรณ์สวมใส่) ทำหน้าที่เสมือนอวัยวะเสริมหรือส่วนขยายของร่างกายผู้ใช้งาน ผู้ใช้จะเกิดการรับรู้ทางร่างกายในเชิงบวก ซึ่งช่วยให้พวกเขาเคลื่อนไหว สัมผัส และมีประสบการณ์ที่ดีและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (Qiao et al., 2025)

ประเด็นที่ 2 บทสรุปของวิวัฒนาการการท่องเที่ยวจีนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล จากบทเรียนในงาน Care and Rehabilitation Expo (CR Expo) 2025 พบว่าการพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยี เป็นเครื่องมือสำคัญในการทลายข้อจำกัดทางกายภาพและช่วยให้ผู้สูงอายุหรือผู้พิการไม่รู้สึกแปลกแยกจากสังคม อีกทั้งมีการนำศิลปะสุนทรียะมาร่วมในการพัฒนาเทคโนโลยีช่วยเหลือในการใช้ชีวิตและการเดินทาง แม้ว่าจะต้องพัฒนาต่อไป แต่บทเรียนความสำเร็จของจีนในการสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนเพื่อออกแบบการเดินทางที่สะดวกสบายไร้รอยต่อนี้ ถือเป็นต้นแบบที่ทรงพลังในการจัดการปัญหาความเหลื่อมล้ำผ่านนวัตกรรมที่ทันสมัยในบริบทของประเทศไทยแม้ว่าจะมีการขับเคลื่อนประเด็นการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลในระดับนโยบายมากขึ้นในทศวรรษที่ผ่านมา โดยเฉพาะหลังการเป็นเจ้าภาพงาน World Tourism Day 2016 ที่ประเทศไทยประกาศเจตนารมณ์พัฒนา “Tourism for All” และผลักดันแนวคิดการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design) ในฐานะกรอบสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยว (Tourism Authority of Thailand, 2016) ที่เน้นย้ำความจำเป็นของกลไกความร่วมมือแบบพหุภาคีระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรคนพิการ และชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เข้าถึงได้ (UNESCAP, 2007) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยภาคสนามในพื้นที่บางแห่งในประเทศไทย เช่น

จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่เข้าถึงได้ของไทย ในระดับภูมิภาค และท้องถิ่น ยังเผชิญข้อจำกัดด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานและการบังคับใช้ มาตรฐานโครงสร้างพื้นฐานซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญที่สุดของการสร้างความร่วมมือระดับ พหุภาคี แม้จะมีนโยบายและโครงการนำร่องที่ดี (Thipsunti & Kittitornkool, 2020) ขณะเดียวกัน รายงานของโครงการพัฒนาสหประชาชาติ (UNDP) และกรณีศึกษาการ ท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อทุกคน ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่ายยังเป็นประเด็นที่ต้องต่อยอดอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ บทบาทขององค์กรคนพิการและภาคเอกชนที่ต้องประสานกันมากขึ้น ในการร่วม ออกแบบบริการสำหรับผู้บริโภคและประสบการณ์การท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยว ที่เป็นผู้สูงอายุหรือมีภาวะพิการ (UNDP, 2021; UNDP, 2023) เมื่อเปรียบเทียบกับข้อ ค้นพบจากกรณีศึกษาจีน การใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะเพื่อเชื่อมต่อจุดต่าง ๆ ของการ เดินทางอย่างไร้รอยต่อสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ เช่น ระบบข้อมูลการเข้าถึงและ บริการช่วยเหลือในจุดเชื่อมต่อ ไม่เพียงเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการส่งเสริมให้ใช้อย่าง กว้างขวางในเชิงพาณิชย์เท่านั้น แต่เป็นประเด็นที่ต้องได้รับการส่งเสริมในนโยบายและ การท่องเที่ยว เพื่อคนทั้งมวลของไทยเช่นเดียวกัน (The Thaiger, 2023) ถือเป็น ประเด็นสำคัญ ที่ประเทศไทยควรเสริมสร้างกลไกความร่วมมือแบบพหุภาคีในด้านการ ท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล โดยให้ภาครัฐทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานและกรอบกฎระเบียบ ขณะที่ภาคเอกชนและองค์กรคนพิการเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบ โครงสร้างพื้นฐาน บริการ และระบบเทคโนโลยีสนับสนุน เพื่อให้เกิดระบบนิเวศการ เดินทางที่ตอบสนองผู้สูงอายุและผู้พิการได้อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง (Thipsunti & Kittitornkool, 2020; UNDP, 2023; UNESCAP, 2007)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

เมื่อพิจารณาภาพรวมการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลในประเทศจีน จะเห็นได้ว่าความก้าวหน้าเชิงนโยบายและเทคโนโลยีดำเนินควบคู่ไปกับข้อจำกัดและช่องว่างที่ยังต้องการการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในด้านหนึ่ง จีนได้ยกระดับประเด็นความเท่าเทียมและการเข้าถึงให้เป็นวาระเชิงนโยบายอย่างชัดเจน ผ่านการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน การยกระดับมาตรฐานบริการ และการบูรณาการประเด็นดังกล่าวเข้าสู่กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับชาติ นับตั้งแต่ช่วงกลางทศวรรษ 2010 เป็นต้นมา ขณะเดียวกัน ภาคเอกชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสินค้าและบริการที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อสนับสนุนการเดินทางของผู้สูงอายุและผู้พิการ อย่างไรก็ตาม ในเชิงตลาด ยังปรากฏช่องว่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลอย่างมีนัยสำคัญ แม้ว่ากลุ่มผู้สูงอายุและผู้พิการที่มีข้อจำกัดด้านสมรรถภาพจะมีทั้งศักยภาพทางเศรษฐกิจและความต้องการเดินทางในระดับสูง แต่ผลิตภัณฑ์และบริการที่รองรับความต้องการเฉพาะในแต่ละช่วงของห่วงโซ่การเดินทางยังมีมากพอหรือยังไม่มีอยู่ในระดับการนำเข้าสู่ตลาดเชิงพาณิชย์อย่างกว้างขวาง

ดังนั้น งานวิจัยในอนาคตควรมุ่งสำรวจช่องว่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในแต่ละช่วงของห่วงโซ่การเดินทางของผู้สูงอายุและผู้พิการ เพื่อให้เห็นจุดที่บริการยังไม่ครอบคลุมหรือยังไม่ถูกพัฒนาในระดับเชิงพาณิชย์อย่างแท้จริง อีกด้านหนึ่ง ควรมีการศึกษาประสบการณ์ของผู้ใช้เทคโนโลยีช่วยเหลือและอุปกรณ์ที่ออกแบบเชิงสุนทรียะในกรอบแนวคิดการประจักษ์แก่กาย (embodiment theory) เพื่อทำความเข้าใจมิติทางอัตลักษณ์และคุณภาพประสบการณ์การท่องเที่ยว นอกจากนี้ งานวิจัยเชิงนโยบายและธุรกิจควรวิเคราะห์ปัจจัยที่เอื้ออำนวยและเป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวของสินค้าและบริการเพื่อคนทั้งมวลเข้าสู่ตลาดกระแสหลัก ซึ่งจะช่วยให้เชื่อมโยงความก้าวหน้าทางนโยบายและเทคโนโลยีเข้ากับการเปลี่ยนแปลงเชิงปฏิบัติในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Ai, Y., Tian, M., Chen, Z., & Arif, M. (2025). Hospitality and tourism trends drive spatial shifts in urban service accessibility. *Sustainable Cities and Society*, 130, 106616. doi:10.1016/j.scs.2025.106616
- Assaf, A. G., & Tsionas, M. G. (2019). Bayesian dynamic panel models for tourism research. *Tourism Management*, 75, 582–594. doi:10.1016/j.tourman.2019.06.012
- Cai, C., & Xiong, Y. (2021). *媒体报道促进中国残障平等指南* [Media reporting guidelines for promoting disability equality in China]. Beijing, China: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, Beijing Office. Retrieved November 25, 2025, from <https://articles.unesco.org/sites/default/files/medias/fichiers/2024/04/Handbook%20on%20Media%20Reporting%20for%20Promoting%20Disability%20Equality%20in%20China%20%281%29.pdf>
- Chan, C.-S., Wong, S. Y., Agapito, D., & Tam, V. (2025). The effect of pre-trip virtual reality and on-site smart device use on accessible tourism experiences. *Sustainable Futures*, 10, 100811. doi:10.1016/j.sftr.2025.100811
- Cheng, Z., Wang, R., Li, Y., & Dai, J. (2023). Paving the way for a sustainable society: Assessing the inclusive tourism development in transition China. *The Journal of Environment & Development*, 32(4), 323–342. doi:10.1177/10704965231197672

- China Disabled Persons' Federation. (2023). Various forms of learning, publicity, and implementation activities for the Accessible Environment Construction Law will be carried out in various regions. Retrieved November 25, 2025, from <https://www.cdpf.org.cn/xwzx/clyw2/fa4d5251bd754f52a98412de57847cee.htm>
- CR Expo Organizing Committee. (2025). *Care & Rehabilitation Expo China (CR Expo) 2025: Innovation in assistive technology*. Retrieved from <https://www.crexpo.cn/>
- Daxue Consulting. (2025, December 19). A macro-overview of the silver economy in China. Retrieved November 25, 2025, from <https://daxueconsulting.com/silver-economy-china-acro/>
- Fang, H. (2025). Practical approach to the integration of aging-friendly concepts into silver-haired tourism under the background of active aging]. *Aging Research*, 12(1), 61–67. doi:10.12677/ar.2025.121008
- Gong, Q., Li, J., Wu, L., Zhu, M., Luo, M., Sun, J., Fu, W., Ma, R., & Liang, X. (2023). Exploring accessibility and its impact in the mountain city: A typical case study of Nyingchi City, Tibet Autonomous Region, China. *Land*, 12(2), 361. doi:10.3390/land12020361
- Huang, Q., Kumarasinghe, P. J., & Weerasinghe, R. (2023). Unleashing the Chinese tourism market after the Covid-19 epidemic employing a tourist-centric approach: An industry experts' perspective. *Social Sciences & Humanities Open*, 8(1), 100665. doi:10.1016/j.ssaho.2023.100665

- Li, F. M., Chen, D. L., Fan, M., & Truong, K. N. (2021). I choose assistive devices that save my face: A study on perceptions of accessibility and assistive technology use conducted in China. In *Proceedings of the 2021 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems (CHI '21)*. New York, NY: Association for Computing Machinery. doi:10.1145/3411764.3445321
- Lin, G., & Li, M. (2026). Brain-computer interfaces in accessible tourism. *Tourism Management*, 112, 105277. doi:10.1016/j.tourman.2025.105277
- Ministry of Civil Affairs, & Office of the China National Committee on Ageing. (2025, July 25). *Report on the development of the country's work on aging in 2024*. Retrieved from https://english.www.gov.cn/archive/statistics/2025/07/25/content_WS688325f4c6d0868f4e8f46da.html
- National Bureau of Statistics of China. (2025, February 28). *Statistical communiqué of the People's Republic of China on the 2024 national economic and social development*. Retrieved November 25, 2025, from https://www.stats.gov.cn/english/PressRelease/202502/t20250228_1958822.html
- National Tourism Administration, (2017, June 12). Notice from the National Tourism Administration on Issuance, Guidelines for the Creation of All-region Tourism Demonstration Zone. Retrieved November 25, 2025, from https://zwgk.mct.gov.cn/zfxgkml/zykf/202012/t20201213_919347.html

- Pai, C. K., Sun, L., Chen, H., Lee, T. J., & Hyun, S. S. (2025). The relationships between disabled tourists' well-being and their travel intentions. *International Journal of Tourism Research Advance online publication*. doi:10.1002/jtr.70045
- Public Relations Department. (2025, November 21). Thailand emphasizes its commitment to promoting “Tourism for All”. *Public Relations Department, Royal Thai Government*. Retrieved November 18, 2025 from <https://thailand.prd.go.th/en/content/category/detail/id/48/iid/445996>
- Qiao, G., Hou, S., Chen, Q., Xiang, G., & Prideaux, B. (2025). Role of body in travel: Wheelchair users' experience from a multi-sensory perspective. *Journal of Travel Research*, 64(6), 1414–1430. doi:10.11/00472875241249391
- Qiao, G., Zhang, J., Pabel, A., & Chen, N. (2021). Understanding the factors influencing the leisure tourism behavior of visually impaired travelers: An empirical study in China. *Frontiers in Psychology*, 12, 684285. doi:10.3389/fpsyg.2021.684285
- Tao, C., Huang, S., Wang, J., & Qiao, G. (2024). Accessible tourism: Tourists with physical disability—Segmentation based on perceived travel barriers. *Tourism Review*. Advance online publication. doi:10.1108/TR-07-2023-0459
- Tian, M., Zhang, H., Zhang, Y., Li, Y., & Cànoves, G. (2024). Analyzing the progress in Chinese tourism research over the past decade: A visual exploration of keywords and Delphi surveys. *Sustainability*, 16(11), 4769. doi:10.3390/su16114769

- Tourism Authority of Thailand. (2016). *World Tourism Day 2016: Thailand as an accessible tourism destination*. Tourism Authority of Thailand.
- Thipsunti, P., & Kittitornkool, J. (2020). The ability to support accessible tourism in Chiang Mai, Thailand. *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure*, 9 (1), 1–15.
- The Thaiger. (2023, May 14). Accessible tourism: Potential for Thailand’s post-pandemic resilience. *The Thaiger*, Retrieved November 25,2025 from <https://aseannow.com/topic/1294898-accessible-tourism-potential-for-thailand%E2%80%99s-post-pandemic-resilience/>
- UNDP. (2024). *Silver economy and opportunities in China 2024: Empowering an inclusive and sustainable ageing society*. Retrieved from <https://www.undp.org/china/publications/silver-economy-china-2024>
- UNESCAP. (2007). *Bangkok recommendations on accessible tourism in Asia and the Pacific*. United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific. Retrieved November 20,2025, from https://www.accessibletourism.org/resources/bangkok_recommendations_2007_en-2.pdf
- United Nations Development Programme. (2021). *Growing a human-centred portfolio: Learnings from Thailand’s inclusive tourism development*. UNDP Thailand. Retrieved November 25,2025 from <https://www.undp.org/thailand/blog/growing-human-centred-portfolio-learnings-thailands-inclusive-tourism-development>

- United Nations Development Programme. (2023). *Community-based tourism for all: Staying ahead of the curve with inclusive tourism*. UNDP Thailand. Retrieved November 25, 2025 from <https://www.undp.org/thailand/blog/ahead-of-curve-inclusive-tourism>
- Xinhua. (2025, January 2). China implements gradual retirement age increase to address population aging. Retrieved November 25, 2025, from http://english.scio.gov.cn/m/chinavoices/2025-01/02/content_117641102.html
- Zhao, Y., & Liu, B. (2020). The evolution and new trends of China's tourism industry. *National Accounting Review*, 2(4), 337–353. doi:10.3934/NAR.2020020
- Zheng, X., & Zhao, D. (2023). Evaluating the accessibility of public service facilities to tourists and residents in island destinations: Evidence from the Changhai County. *Frontiers in Public Health*, 10, 1090341. doi:10.3389/fpubh.2